మాతృప్రేమ

గోపీచంద్

సుందర్రావు ఇల్లు వూరికి కొంచెం పెడగా వుంది. అలకా జనం వూళ్లో ఉండలేరు. కాబట్టి వూరికి పెడగా వున్న సుందర్రావు ఇంటిచుట్టూ జానెడు జానెడు స్థలాలు చౌక్కా కొనుక్కొని గుడిసెలు వేసుకొని కాపరం వున్నారు. ఊరు పెరిగినకొంది వీళ్ళు తమ స్థలాలు అమ్ముకొని కొంచెం దూరంగా మళ్ళీ స్థలాలు చౌగ్గా కొనుక్కొని గుడిసెలు వేసుకొని కాపరం వుంటున్నారు. సముద్రం నురుగుని బయటకి కొట్టినట్టు వీళ్లని సంఘం ఎప్పటికప్పుడు బయటికి కొడుతూ వుంటుంది. నురుగు ఎట్లా అయితే సముద్రం అంచుల్ని వొదలకుండా వుంటుందో, అట్లాగే వీళ్లు తమను సంఘం ఎన్ని ఇబ్బందులు పెట్టినా దాని దాని అంచుల్ని పట్టుకొని వొదలకుండా వేళ్ళాడుతూ వుంటారు.

ఈ అలకాజనాన్ని చూస్తే సుందర్రావుకి కోపం, జాలి, భయం వేస్తూ వుండేవి. రోజుకి ఏ నలుగురైదుగురయినా కొట్టుకుంటూ వుండేవాళ్లు—కొట్టుకోవటం అంటే బండబూతులు తిట్టుకోవటం, కర్రల్తో బాదుకోవటం, వాళ్ల దెబ్బలాటలు కూడా సుందర్రావుకి విచిత్రంగా వుండేవి. ఒక క్షణం ఎంతో అన్యోన్యంగా నవ్వుతూ, పేలుతూ వుండేవాళ్ళు. మరు క్షణం కర్రలు తీసుకొని బుర్రలు యెలక్కాయలకుమల్లే బద్దలు గొట్టుకుంటూ వుండేవాళ్ళు. మళ్ళీ ఆ క్షణం గడవగానే యధాప్రకారం నవ్వుతూ పేలుతూ వుండేవాళ్ళు. గొప్పగొప్ప మార్పులన్నీ క్షణాల మీద జరిగిపోతూ వుండేవి.

ఒకరోజు అతను ఇంటికి వొచ్చేటప్పటికి, తన ఇంటిపక్క గుడిసెలో కాపరం వుంటున్న అంజమ్మ నెత్తీ నోరూ కొట్టుకుంటూ ఏడుస్తూ కూర్చుంది. దానిచుట్టూ, చుట్టుపక్కల వున్న జనం అంతా జేరారు. దాని తలమీద గాయం తగిలి నెత్తురు కారుతూ వుంది. ఎవరికి చేతనైన సహాయం వాళ్ళు చేస్తున్నారు. సుందర్రావు వాళ్లదగ్గరకు వెళ్లి ఏం జరిగిందని అడిగితే ఈ విషయాలు తెలిసినై. అంజమ్మ కొడుకు తప్పతాగి వొచ్చి డబ్బు ఇవ్వమని అంజమ్మని అడిగాట్ట, అంజమ్మ ఇవ్వనన్నదట. వాడు కర్రతో అంజమ్మని బాది, అది మొగుడు పోయినప్పటినుంచీ కష్టపడి కూడబెట్టుకున్న పాతిక రూపాయలూ బలత్కారంగా లాక్కొని వెళ్లిపోయాట్ట.

ఇట్లాంటి పనులు అప్పుడప్పుడూ సుందర్రావు ఇంటి చుట్టుపక్కల జరుగుతూనే వున్నాయిగాని అంజమ్మ వైఖరి అతన్ని ఆకర్షించింది. అంత బాధపడుతూకూడా అంజమ్మ కొడుకుని పల్లెత్తుమాట అయినా అంటంలేదు. పైగా "వాడు తాగివున్నాడు, బాబూ! ఏ కారుకింద పడతాడో! ఏ పోలీసోడి చేతుల్లో పడతాడో! పోయి పట్టకరాండి బాబూ? మీకు పుణ్యముంటాది" అని అందర్నీ కాళ్ళూ, గడ్డాలూ పట్టుకొని బతిమలాడుతూవుంది. "పోతే పోయాడ్లేవే!" అని ఒక పెద్దమనిషి సలహా చెపితే, "నీకేం తెలుసు బాబూ? కన్న కడుపు చేతులమీదగా పెంచాను" అని ఏడ్చింది. అంజమ్మకి కొడుకుమీద వున్న ప్రేమకి ముగ్ధుడయ్యాడు.

ఇంటికి వెళ్ళి ఈ సంగతే ఆలోచిస్తూ పడుకున్నాడు. మాతృప్రేమ ఎంత మహత్తరమైనది? ఎంత నిష్కల్మషమైంది!! ఎంత పవిత్రమైంది!!! ఇలా ఆలోచిస్తూ వుండగానే అతనికి కునుకు పట్టింది....

టకటిక టకటిక అని ధ్వని సూట్‌లో వున్న ఒకమనిషి వొచ్చి అతని ముందు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. అతనికి ఒక కాలు లేదు—కొయ్యకాలు తగిలించి వుంది. మోటించి నడవటానికి చంకలో కర్ర వుంది. టక టిక టక అని మోత చేసేది ఆ కొయ్యకాలూ, ఆ చంకలో కర్రా.

అతను వొచ్చీ రావటంతోనే సుందర్రావుకి ఎదురుగా వున్న కుర్చీలో కూర్చొని, "మీరు మీరేనా?" అని అడిగాడు.

"అవును. నేను నేనే" అన్నాడు సుందర్రావు.

"మీరు నన్ను ఎరుగుదురా?"

సుందర్రావు ఎరగను అన్నట్టు తల వూపాడు.

"ఆహా! నన్ను ఎరక్కపోవటం ఏమిటి? ఆంధ్రదేశంలో నన్ను యెరగని వాళ్లు లేరే! ఆబాలగోపాలం ఎరుగుదురు" అన్నాడు. అంటూ చంకలోవున్న కర్ర తీసి, కుర్చీకి ఆన్చి పక్కనే పెట్టాడు. మెడ అటూ ఇటూ తిప్పి రెండు కొంచెం వొదులు చేసుకున్నాడు.

సుందర్రావు అతడు ఎవ్వరైవుంటాడా? అని ఆలోచిస్తూ వున్నాడు. ఇన్స్యూరెన్సు ఏజెంటా? కమ్యూనిస్టా? పుట్టగొడుగా? ఇంతలో అతడే మళ్ళీ ప్రశ్న వేశాడు—"అయితే నన్ను ఎరగనంటావు?"

"ఎరగను."

"పోనీ ఒక సంగతి నీకు జ్ఞాపకం వుందా? ..ఒకడు వుండేవాడు....దొంగతనాలు చేసేవాడు....హత్యలుకూడా చేసేవాడు. వాణ్ణి పోలీసువాళ్ళు పట్టుకొని చేసిన పాపాలకు ఉరిశిక్ష వేశారు. వాడు జైల్లో వుండగా వాడి తల్లి "కొడుకా!

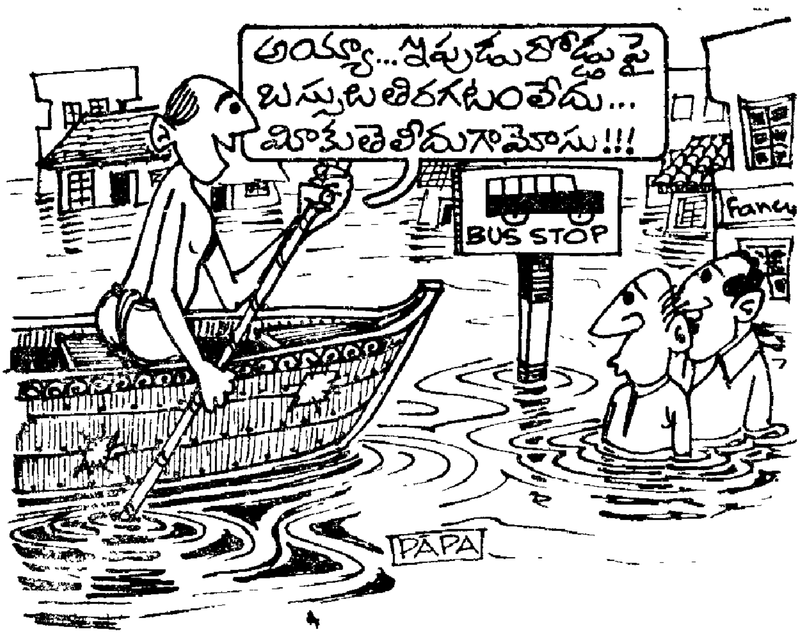

కొడుకా!'' అంటూ రొమ్ము బాదుకుంటూ వాణ్ణి చూట్టానికి వొచ్చింది. వాడు తల్లిని రహస్యం చెపుతాను రమ్మని దగ్గరకు పిలిచి చెవి కసిక్కన కొరికాడు....''

''జ్ఞాపకం వుంది'' అన్నాడు సుందర్రావు. అతని చిన్నతనంలో అంతా ఈ కథ చెప్పుకుంటూ వుండేవాళ్ళు.

''వాణ్ణి నేను'' అన్నాడు. అని బిగ్గరగా నవ్వటం మొదలుపెట్టాడు. సుందర్రావుకి ఏమీ తోచలేదు. ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యాడు. ఏమి అనాలో తోచక, గుడ్లు వొప్పజెప్పి చూస్తూ వూరుకున్నాడు. అతడు నవ్వినవ్వి అకస్మాత్తుగా సీరియస్ అయిపోయి ''తెలిసిందా?'' అని అడిగాడు.

''అయితే నువ్వు....''

''స్మశానంలోనుంచి వొస్తున్నాను. ఇంకెక్కడనుంచి వొస్తాను. సమాధిలోనుంచి, మేఘానికిమల్లే, మాతృగర్భంలోని పిల్లవాడికిమల్లే, లేచివస్తున్నా. ఇవ్వాళే ఈ వూరు చైర్మన్ చచ్చిపోయాడు. వొస్తూ వొస్తూ అతని సూట్ వేసుకొని వొచ్చాను. ఎందుకనోగాని నీ దగ్గరికి సూటుతో రావాలనిపించింది.''

''ఏం పని?'' అని అడిగాడు సుందర్రావు.

''పని వుంది. నాకీ ప్రపంచంలో ఒక్కమనిషితో పనివుంది. ఆ మనిషి కోసం వెతుకుతున్నాను. నా కథ రాసిపెట్టే మనిషి నాకు కావాలి. అందుకు ఎంతమంది దగ్గరకు వెళ్ళాను అనుకున్నావు? రాత్రికి ఒకళ్ళదగ్గరికి వొప్పున

వెళ్తున్నాను. ఏదో తల్లిచెవి కొరికానని తప్ప నా పూర్తికథ అందరికీ తెలియదు. అందరికీ తెలిసేటట్టు చెయ్యాలని నా కోరిక. వ్రాసిపెట్టమని చాలమందిని అడిగాను."

"ఏమన్నారు?"

"కొంతమంది నా కథలో కథావస్తువు లేదన్నారు. కొంతమంది నా కథలో సస్పెన్స్ లేదన్నారు. కొంతమంది క్లయిమాక్స్ లేదన్నారు. కొంతమంది ఏమీ చెప్పకుండానే ఇది కథగా రాయటానికి వీల్లేదు అన్నారు. తిరిగి తిరిగి నీ దగ్గరకు వొచ్చాను."

"నాకుమాత్రం చాత నవుతుందని నువ్వు ఎట్లా అనుకున్నావు?"

"ఈ ప్రశ్నకు అతనిమొహం విప్పారింది. చేత్తో మీసాలు సర్దుకొని, కుర్చీ కొంచెం ముందుకు లాక్కొని. ఏదో పరమరహస్యం చెపుతున్నవాడికిమల్లే చెప్పాడు—కారణం వుంది, ఆ చైర్మన్ చెప్పాడు. వొచ్చినరోజే తన సమాధిలో కూర్చుని నిన్ను నోటికి వచ్చినట్లు తిడుతున్నాడు. బతికివున్న రోజుల్లో అతనిమీద నువ్వేదో కథ రాశావటగా! నీ కథలో కథావస్తువే వుండదట! సస్పెన్సే ఉండదట! క్లయిమాక్స్పెట్టటం అసలు నీకు చేతగాదట! ఇవన్నీవింటూ వుంటే నాకు చాలా సంతోషం వేసింది. నాకు తగ్గవాడు నేటికి దొరికాడు అనుకున్నాను. రయ్యిన బయలుదేరి వొచ్చేశాను—నీ దగ్గరికి....మరి నా కథ వింటావా?"

"చెప్పు" అన్నాడు సుందర్రావు. అతనికృూడా అతని కథ వినాలని కుతూహలంగా ఉంది.

అతడు మొదలు పెట్టాడు.

"మా అమ్మకీ నాన్నకీ నేనే సంతానం. మా అమ్మకి నేనంటే చాలా గారాబం, నన్ను కిందకు దింపకుండా పెంచింది. నాకు చిన్నతనంలో చాలా జబ్బులు చేస్తూవుండే వట. దీనికి మా అమ్మే కారణం 'అని మా నాన్న నేను పెద్దవాణ్ణి అయింతర్వాతకూడా తిడుతూ వుండేవాడు. ఎప్పుడూ చేతుల్లో పెంచటం, కిందికిదిగి ఆడుకోనివ్వకపోవటం, నేను కావాలన్నదల్లా కొని ఇవ్వటం, బలవటం లేదని కాకిమీదా కుక్కమీదాపెట్టి వొద్దని ఏడుస్తున్నా వినకుండా, మరిపించి అన్నం పెట్టటం ఇవన్నీ నా అనారోగ్యానికి కారణం అనీ, నా జీవితాన్ని నాశనం చేసింది, మా అమ్మే అని మా నాన్న ఆమెను తిడుతూవుండేవాడు. అప్పుడు ఆయన మాటలు నాకు అర్థం అయ్యేవి కావు. మా అమ్మకి నేనంటే ఉన్న ప్రేమా, ఆవిడ నన్ను పెట్టేగారాబం చూస్తూవున్న నాకు మా నాన్న మాటలకు చాలా కోపం వొచ్చేది. నాకు చిన్నబిడ్డ గుణం వొచ్చింది. ఇదిగో చూడూ, వొళ్ళంతా కాల్చారు దీని కృూడా మా అమ్మే కారణం అంటూ ఉండేవాడు.

నాన్న.

కాని మా అమ్మ ఆయనమాటలను లెక్కపెట్టేదికాదు. ఆయన అనేది అంటూనే ఉండేవాడు. ఆమె చేసేది చేస్తూనే ఉండేది.

నేను కొంచెం పెరిగిన తర్వాతకూడా వాళ్ళిద్దరూ నా విషయంలో పోట్లాడు కుంటూనే ఉండేవారు. మా నాన్న నన్ను బళ్లోకి వెళ్ళమని కొడితే, అమ్మ ఓర్చుకో లేక కళ్ల వెంట నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ "వాణ్ణి మీరు బతకనివ్వరు" అని పోట్లాడేది. నాన్న బయటకు వెళ్లగానే అవీ ఇవీ కొనిపెట్టి "బళ్ళోకి వెళ్లకపోతే పోన్లే నాయనా, ఇంట్లోనే ఉండు" అని బుజ్జగించేది.మా నాన్నసాయంకాలంవచ్చి అడిగితే బడికి వెళ్లివొచ్చాడని చెప్పేది. ఇప్పటిదాకా చదువుకొని ఇప్పుడే కన్ను మూశాడు, అనికూడా చెప్పేది. ఇట్లా జరుగుతుండగా నాన్న కాలంచేశాడు."

అతను కథ చెప్పే పద్ధతి సుందర్రా వుకి నచ్చలేదు. అసలు కథకూడా అతనికి ఏమంత బాగాలేదు. అయినా చేసేదిలేక వింటున్నాడు.

"ఇంకేముంది? నాన్న చచ్చిపోగానే నాకు స్వరాజ్యం వొచ్చింది. చేతినిండా డబ్బువుంది వంట్లో సత్తువవుంది. అప్పుడు ఇట్లా ఉండేవాణ్ణా? బజార్న నడుస్తుంటే ఆడవాళ్లు వాకిళ్ళలో నిలబడి ఏం చూసే వారు? కొద్ది కాలంలోనే నాకు చెడు సావాసాలూ, దురభ్యాసాలూ ఎక్కు వైనై. ఒక్క తాగుడేనా? ఒక్క ముండలేనా? — సమస్తం అలవాటు పడ్డయ్....డబ్బు విచ్చలవిడిగా ఖర్చు పెట్టటం సాగించాను. నేను ఎక్కడ కష్టపడతానో, కోపం వచ్చి ఏంచేసు కుంటానో అని అమ్మ కూడా ఏమీ అనేదికాదు. ఎవ్వరయినా, ఏమైనా చెప్పినా "అంతా వొట్టిది-నా బిడ్డబంగా రం - గిట్టనివాళ్లు వేసేమాటలు" అని పోట్లాడేది. లోలోపల మాత్రం "పెళ్ళి అయితే వాడే బాగుపడతాడు" అని సమాధానపరుచుకుంటూ వుండేది. ఈ వుద్దేశంతోనే నాకు పెళ్ళి చేసింది. నేను మొదట్లో పెళ్ళి చేసుకోనని చాలా పట్టు పట్టాను ఎందుకంటే అప్పటికే నా వొళ్లంతా గుల్ల అయింది. నేను ఎంత చెడ్డా అప్పటికి ఇంకా నాలో మానవ స్వభావం పూర్తిగా నాశనం కాలేదు. నేను ఎన్ని చెప్పినా నామాట అమ్మ వినలేదు. "నేను పెంచాను — పెద్దవాణ్ణి చేశాను. నీమీద కళ్లుపెట్టుకొని బతుకుతున్నాను. అని ఆమె బతిమలాడుతూవుంటే నేను ఆమె మాటకు ఎదురు చెప్పలేకపోయాను. లోబడ్డాను. ఆమె సుఖంకోసం, ఆమెను తృప్తిపరచటానికి పెళ్ళిచేసున్నాను.

కాని నా పెళ్ళి అయింతర్వాత ఏమి అయిందనుకున్నావ్? నా భార్య కాప రానికి వొచ్చిందగ్గరనుంచీ దాని పొత్తు మా అమ్మకు గిట్టేదికాదు. దాన్నిచూస్తేనే చురచుర లాడేది. చీటికీ మాటికీ కజ్జా

పెట్టుకునేది. నా భార్య చాలా మంచిది. మా అమ్మ ఏమన్నా ఎదురు చెప్పేది కాదు. అయినా మాఅమ్మ దాన్ని మంచానపెట్టి రంపానకోసేది. మే మిద్దరం కలసివుంటే సహించేదికాదు. ఏదో వంక పెట్టి దాన్ని పిలిచేది—చడపడా తిట్టేది. నేను ఇంటికి రాగానే దానిమీద నానా పితూర్లూ చెప్పేది.

నేను మొదట్లో మా అమ్మ మాట లన్నీ నమ్మాను. దాన్ని అనేక సార్లు కొట్టాను. చివ్వరికి ఇంటిలోనుంచికూడా వెళ్ళగొట్టాను. అప్పుడు మా అమ్మ ప్రవర్తనాకు అర్థం కాలేదు. తరవాత తరవాతా ఆలోచించుకుంటే తెలిసింది. కాని ఏమిలాభం! అప్పటికిఅవాల్సిం దంతా అయిపోయింది'' అని ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు.

సుందర్రావు వింటూ కూర్చున్నాడు. అతను కొంచంసేపు వుండి "మా అమ్మ ప్రవర్తనలో మార్పుకి కారణం ఏమిటం టావ్!' అని అడిగాడు సుందర్రావుని.

"నేనేం చెపుతాను? నువ్వేచెప్పు!'' అన్నాడు సుందర్రావు.

"కారణం ఉంది. అప్పట్లో నాకు తెలియదు. యదార్థం కాకపోతే నామీద ఇంత ప్రేమగా వుండే అమ్మ ఇవన్నీ ఎందుకు చెపుతుంది? అనుకున్నాను కాని కారణంవేరు.''

"ఏమిటి?''

"అప్పటిదాకా నన్ను మా అమ్మ తన సొంత ఆస్థిగా చూచుకునేది. నేనూ, తనూ అంతే అనుకునేది. కాని అక స్మాత్తుగా మరొకమనిషి, కొత్తమనిషి, కనిపెంచని మనిషి, నా నా జీవితంలో భాగం పంచుకోవడం మొదలు పెట్టేటప్పటికి ఆమె ఓర్చలేక పోయింది. నా భార్య తన్నేదో అన్యాయం చేస్తున్నట్టు తన వస్తువుని దొంగిలిస్తున్నట్టు బాధపడింది. దాన్తో నా భార్యమీద కోపం, వైరం పెంచుకుంది. ఆమెకు తెలియకుండానే మారిపోయింది. ఆమె మాతృప్రేమే దీనికి కారణం.'' అని కర్ర చేతిలో తీసుకొని వొకసారి నేలకుకొట్టి పైకి సర్దు కొని కూర్చున్నాడు. కాలం గడిచిపోతూ వుంది. కాని అతడు ఇక మాట్లాడదలచి నట్టు కనపడలేదు. అలాగే కూర్చు న్నాడు.

"తరువాత ఏమయింది?'' అని అడి గాడు సుందర్రావు.

అతడు వులిక్కిపడి సర్దుకొని ఇలా చెప్పాడు. "ఇక అవటానికి యేముంది? నా భార్య వెళ్లిపోయిం తర్వాత నావని మరీ అధ్వాన్నమయింది. తాగుడూ, తిరుగుడూ ఎక్కువైనై. కొద్దిరోజుల్లోనే ఇల్లంతా గుల్ల అయింది. దొంగతనాలు మొదలు పెట్టాను. చివరికి పోలీసులు నన్ను పట్టుకోవడం ఉరి శిక్ష వెయ్యటం మీ కందరికీ తెలిసిందే! నేను జైల్లో వుండగా అమ్మ నన్ను చూట్టానికి వొచ్చింది. హృదయం తరుక్కుపోయేటట్టు ఏడ్చింది. కాని నాకు ఆమెమీద జాలి కలగలేదు. నా స్థితికి ఆమే—ఆమె మాతృప్రేమే—కారణం అని అప్పటికి నాకు నమ్మకం కలిగింది. రహస్యం చెబుతాను రమ్మనమని దగ్గరకు పిలిచాను. చెవి కసిక్కిన కొరికాను.''

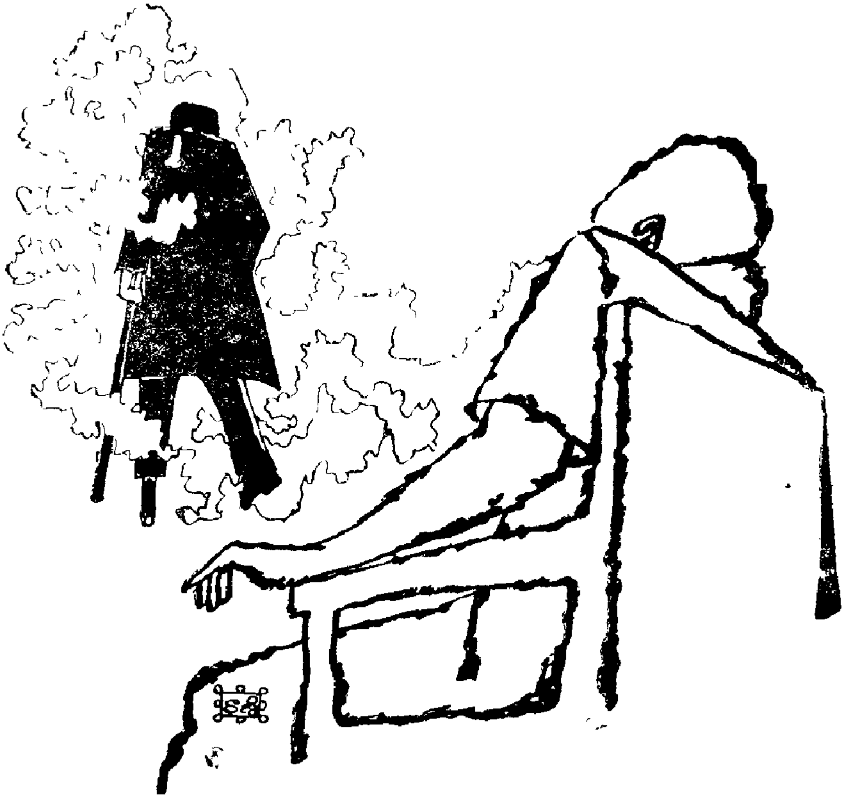

''ఏమో!''

మళ్లీ అతడు మాట్లాడకుండా కూర్చున్నాడు. కొంచెంసేపు. అయింతర్వాత నెమ్మదిగా లేచి కర్ర చంకకింద పెట్టి ''మరి నా కథ రాస్తావా?'' అని అడిగాడు.

''ఇదేనా కథ'' అని అడిగాడు సుందర్రావు.

''ఇదే. ఏం? కథకి పనికిరాదూ?'' అని అతడు తీక్షణంగా చూసి అడిగాడు.

''ఏట్లా ఇది కథగా రాయటం?''

టకటక శబ్దం చేసుకుంటూ రెండు అడుగులు ముందుకు వేసి ''ఏం? ఇందులో సస్పెన్సు లేదూ? క్లయిమాక్సు లేదూ? డ్రెమెటిక్ బిగినింగ్ లేదూ? లేకపోతే పెట్టు. నీ యిష్టవచ్చిన వన్నీ పెట్టు. కాని కథరాయి. మాతృప్రేమలో పవిత్రం కానీ, ఔన్నత్యం గాని, స్వార్థం గానీ, లేక పోవడంగానీ, ఏమీలేదని లోకానికి చాటు. అది పశులక్షణమని బోధించు. అది అగ్నికంటే భయంకరమైందనీ, అందర్నీ ప్రేమించే వాళ్ళనీ, ప్రేమకు గురి అయిన వాళ్ళనీ అందర్నీ నాశనం చేస్తుందనీ చెప్పు. ఏం? కథ రాస్తావా?''

సుందర్రావుకి అతన్ని చూస్తే భయం వేసింది. కోపంతో అతను వొణికిపోతున్నాడు. కళ్ళు యెర్రబడ్డాయి. అదంతా చూచి ''రాస్తాను'' అన్నాడు సుంద్రరావు.

''సెభాష్! నువ్వు మంచివాడివి'' అని అతను సుందర్రావు వీపు తట్టాడు. సుందర్రావు నిద్రనుంచి ఉలిక్కిపడి లేచాడు. పక్కగుడిసెలోని అంజమ్మ 'కొడుకా! కొడుకా!' అని యింకా ఏడుస్తూనేవుంది.